

Sarajevo, 22.06.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
15.06.2020.- 19.06.2020.

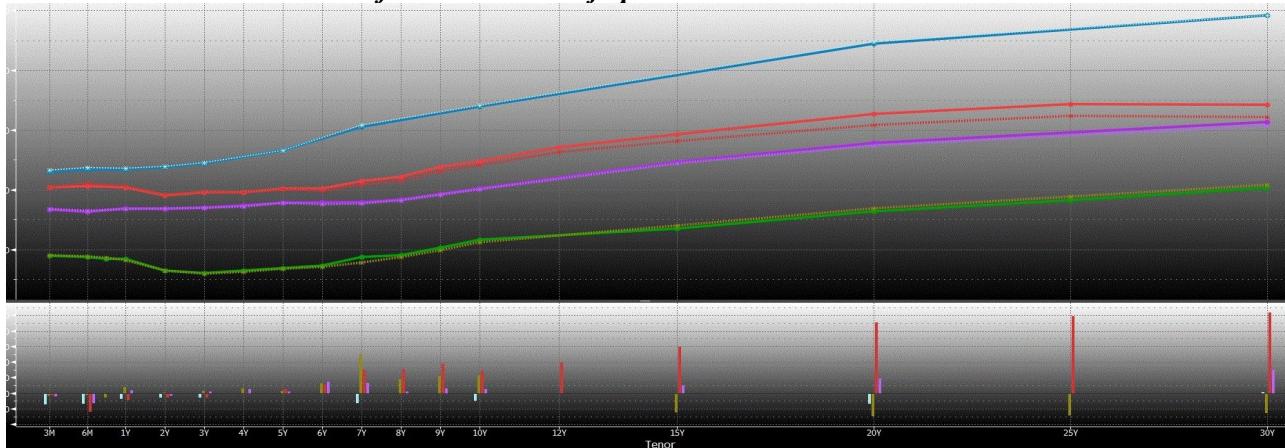
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona	SAD	Velika Britanija	Japan
	12.6.20 - 19.6.20	12.6.20 - 19.6.20	12.6.20 - 19.6.20	12.6.20 - 19.6.20
2 godine	-0,67 - -0,67 ➔	0,19 - 0,19 ➔	-0,04 - -0,04 ➔	-0,14 - -0,14 ➔
5 godina	-0,66 - -0,65 ➤	0,33 - 0,33 ➔	0,01 - 0,01 ➔	-0,10 - -0,10 ➔
10 godina	-0,44 - -0,42 ➤	0,70 - 0,69 ↘	0,21 - 0,24 ➤	0,01 - 0,02 ➤

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	12.6.20	19.6.20
3 mjeseca	-0,534	-0,528 ➤
6 mjeseci	-0,559	-0,562 ↘
1 godina	-0,559	-0,557 ➤

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 19.06.2020. godine (pune linije) i 12.06.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su bilježili smanjenje tijekom proteklog tjedna. Izuzetak su prinosi njemačkih obveznica koji na kratkom i srednjem dijelu krive prinosa nisu bitnije promijenjeni, dok je blagi rast prinosa zabilježen na dužem dijelu krive prinosa. Izraženiji pad prinosa između 4 i 10 baznih bodova zabilježen je kod obveznica Italije i Španjolske. Rezultati istraživanja koje je proveo Bloomberg pokazuju da ekonomisti očekuju da će ekonomija u eurozoni u ovoj godini zabilježiti kontrakciju od 8,1%, ali se već u 2021. godini očekuje rast od 5,4%, dok se u 2022. godini očekuje rast od 1,8%. U istraživanju su sudjelovala 52 ekonomista, a istraživanje je provedeno u razdoblju od 5. do 11. lipnja. Objavljeno je i da šansa za recesiju u narednih 12 mjeseci iznosi 99%. Također, ekonomisti očekuju da će GDP u drugom tromjesečju zabilježiti kontrakciju od 12,3% tromjesečno.

Član IV ECB Panetta je izjavio da je pokretanje EU fonda za oporavak ekstremno važno, a cilj bi trebalo da bude da se ta sredstva rasporede što prije, najkasnije početkom 2021. godine. Prema njegovom mišljenju, što se duže čeka to će intervencija biti skuplja. Također, istaknuo je da monetarna i fiskalna politika treba da djeluju zajedno kako bi vratile ekonomiju na željene razine što je moguće prije. Upravno

vijeće ECB nije raspravljalo o uključivanju obveznica kompanija koje su izgubile investicijski rejting zbog pandemije u programe hitnog otkupa aktive, ali je priopćeno da će to razmotriti ukoliko bude potrebno.

Lideri EU su na kraju proteklog tjedna započeli proces odobravanja stimulativnog paketa bez predsedana za svoja gospodarstva opustošena koronavirusom, svjesni potrebe da pomoći treba da bude pružena hitno, ali ipak i dalje podijeljeni o pitanju konačne veličine i uvjeta pomoći. Predsjednica ECB Lagarde je u petak upozorila lidera EU da se njihova gospodarstva kreću ka „dramatičnom padu“ zbog krize izazvane koronavirusom i urgirala da brzo dogovore plan velikih stimulansa. Lagarde je izjavila da puni učinci najgore recesije u Europi od II svjetskog rata tek treba da se pojave na tržištu rada i da bi nezaposlenost u eurozoni mogla biti povećana na 10% sa sadašnjih 7,3%. Trenutno se razmatra proračun EU za 2021-27. od oko 1,1 bilijuna eura i prijedlog Europskog povjerenstva da se na tržištu posudi 750 milijardi eura kako bi se pomoglo oživljavanju gospodarstva najteže pogodenih koronavirusom, posebno Italije i Španjolske. Kabinet njemačke kancelarke Merkel je usvojio dodatni proračun za financiranje stimulativnog paketa, čime je sveukupno novo zaduživanje povećano na rekordnih 218,5 milijardi eura u ovoj godini, a sve u cilju borbe s COVID-19.

ECB je kroz operacije TLTRO3 tijekom lipnja alocirala 1,308 milijarde EUR uz zaprimljene 742 ponude. Ovo je najveća TLTRO operacija koju je provela ECB, a budući da je 760 milijardi EUR obnovljenih iz TLTRO2 neto dodatak likvidnosti iznosi 548 milijardi. Član odbora ECB Schnabel je naglasila da je ova mjeru bila krucijalna za realnu ekonomiju. Širom Europe više od 700 banaka je koristilo trogodišnje kredite kroz koje su pozajmili ukupno 1,3 bilijuna eura unutar programa pod nazivom TLTRO. Ovi krediti nose kamatnu stopu ispod nule, što znači da ECB plaća kreditorima da osiguraju kredite kompanijama i kućanstvima koji su pogodeni pandemijom. Sutkinja Vrhovnog suda Njemačke Wallrabenstein je izjavila da će biti pronađeno rješenje u vezi s upitnosti legalnosti programa kupovina obveznica koji provodi ECB te je važno da postoji poboljšanje u transparentnosti donošenja odluka. Ona je dodala i da postoje politički napor da se ispunji zahtjev koji je ovaj sud pokrenuo, odnosno da je dobar znak da Europsko povjerenstvo i Parlament pokušavaju da preuzmu vodeću ulogu.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	TRAVANJ	-	-28,4%
2.	Stopa inflacije – EZ final.	SVIBANJ	0,1%	0,1%
3.	Temeljna stopa inflacije – EZ final.	SVIBANJ	0,9%	0,9%
4.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	TRAVANJ	-	14,4
5.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	TRAVANJ	-	1,2
6.	Javni dug Italija (u milijardama EUR)	TRAVANJ	-	2.467,1
7.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	TRAVANJ	-	-49,0%
8.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	TRAVANJ	-	-46,9%
9.	ZEW indeks povj. investitora za 6 mjeseci - Njemačka	LIPANJ	60,0	63,4
10.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	SVIBANJ	4,2%	3,6%
				3,4%

SAD

Predsjednik Feda Powell je pozvao Kongres da ne povuče prebrzo olakšice za kućanstva i male biznise usred pojačanih debata o potrebi produženja privremenih programa uvedenih zbog COVID-19. Powell je prilikom obraćanja zakonodavcima istaknuo da se ekonomija oporavlja od najgore krize izazvane pandemijom, ali da je oko 25 milijuna ljudi u SAD ostalo bez zaposlenja te će trebati dodatnu pomoći. Predsjednica Feda iz Klivlenda Mester smatra da će se inflacija u ovoj godini smanjiti, ali da treba više prostora u bilanci Feda kako bi se provodile dodatne akcije, ukoliko bude potrebno. Što se tiče kontrole krive prinosa, Mester još uvijek nije sigurna da li bi takve odluke, odnosno koristi takve akcije, premašile troškove koje takva politika nosi.

Ekonomski savjetnik u Bijeloj kući Kudlow je izjavio da postoji velika vjerojatnoća da će oporavak ekonomije u SAD biti u obliku slova V te istaknuo da će stopa nezaposlenosti zabilježiti značajan pad, dok bi oporavak mogao uslijediti u narednoj godini. Također, naglasio je da će isplata tjednih bonusa od 600 USD pojedinim otpuštenim radnicima biti završena krajem srpnja, kako je i planirano. Predsjednik

Feda iz Dalasa Kaplan je izjavio da Fed ne bi trebalo da isključi diskusiju o kontroli krive prinosa kao novom alatu za pomoć gospodarstvu u oporavku od recesije, dok je predsjednik Feda iz Atlante Bostic izjavio da očekuje pad stope nezaposlenosti na oko 10% u četvrtom tromjesečju.

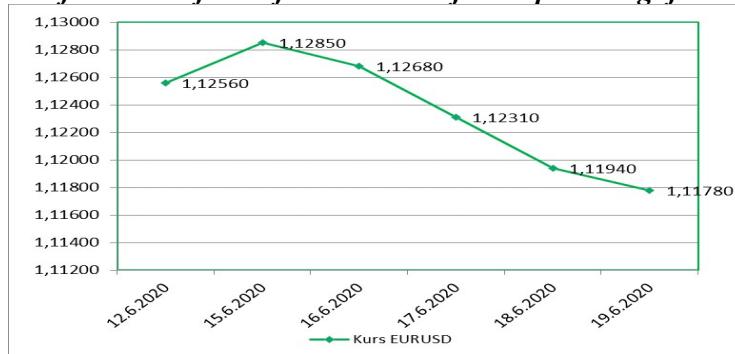
Na kraju prošlog tjedna savjetnik za trgovinu Navarro je izjavio da se administracija Bijele kuće priprema za mogućnost drugog vala koronavirusa u jesen. Ova vijest dolazi nakon što je u Kaliforniji u nedjelju zabilježen najveći dnevni porast novozaraženih od 4.515 osoba, a pored toga novi dnevni rekordi zabilježeni su u ukupno 12 američkih država.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Maloprodaja (M/M)	SVIBANJ	8,4%	17,7%
2.	Industrijska proizvodnja (M/M)	SVIBANJ	3,0%	1,4%
3.	Iskorištenost kapaciteta	SVIBANJ	66,9%	64,8%
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	12. LIPNJA	-	8,0%
5.	Indeks započetih kuća (M/M)	SVIBANJ	23,5%	4,3%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	13. LIPNJA	1.290.000	1.508.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	6. LIPNJA	19.850.000	20.544.000
8.	Povjerenje potrošača Bloomberg Consumer Comfort	14. LIPNJA	-	40,2
				38,7

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad s razine od 1,1256 na razinu od 1,1178 i zabilježio najnižu razinu od 2. lipnja.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica MPC BoE na kojoj je, u skladu s očekivanjima, BoE pojačala podršku ekonomiji pod utjecajem signala da će se ekonomija teže oporavljati nakon pandemije u odnosu na očekivanja. Članovi ovog tijela su glasovali sa 8:1 za povećanje programa kvantitativnih olakšica za 100 milijardi funti, dok je referentna kamatna stopa ostala nepromijenjena na razini od 0,10%. Velika Britanija je tijekom pandemije snažno povećala zaduživanje. Premijer Johnson je izjavio da nema razloga da okvir sporazuma o Brexitu ne bude okončan do kraja srpnja, dok su se predstavnici EU složili da će pronaći zajedničku osnovu u dijelu trgovine i sigurnosti kako bi se izbjegao nepotreban ekonomski kaos u narednoj godini. Također, Johnson je odredio kraj srpnja kao konačni rok za postizanje trgovinskog sporazuma nakon Brexita, s obzirom na to da su London i Brisel dogovorili da ulože snažnije napore u pregovore.

Trgovinski predstavnik SAD Lighthizer koji je zadužen za vođenje trgovinskih pregovora s Velikom Britanijom je izjavio da je skoro nemoguće da trgovinski sporazum između dvije zemlje bude finaliziran prije predsjedničkih izbora u SAD, osim ukoliko članovi Kongresa ne odluče nešto izvanredno.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Inflacija (G/G)	SVIBANJ	0,5%	0,5%
2.	PPI ulazne cijene u proizvodnji (G/G)	SVIBANJ	-6,4%	-10,0%
3.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	SVIBANJ	-1,0%	-1,4%
4.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	SVIBANJ	-	528.900
5.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	TRAVANJ	4,7%	3,9%
6.	GfK povjerenje potrošača P	LIPANJ	-	-30
7.	Maloprodaja (G/G)	SVIBANJ	-16,4%	-13,1%
8.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	SVIBANJ	-	71,4
				73,9

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,89760 na razinu od 0,90519, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,2540 na razinu od 1,2350.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica MPC BoJ na kojoj nije došlo do izmjena aktualne monetarne politike, dok je posebni program pomoći kompanijama pogodjenim učincima pandemije koronavirusa povećan na 110 bilijuna JPY sa 75 bilijuna JPY. Navedeno proširenje programa pokazuje stalnu odlučnost BoJ da podrži financiranje poduzeća i izbjegne val bankrota koji smanjuju broj radnih mesta i proizvodnju. Guverner Kuroda je izjavio da BoJ priprema dugotrajnu bitku protiv pandemije koronavirusa s obzirom na to da se drugi val infekcija ne može isključiti.

Premijer Japana Abe je izjavio da će ta zemlja nastaviti s fiskalnim reformama i nakon što ekonomija nadjača utjecaje pandemije koronavirusa. Naime, Vlada se obvezala da će iznos od 2,2 bilijuna USD kombinirati u dva poticajna paketa kako bi se ublažili učinci pandemije.

Guvener BoJ Kuroda je izjavio da će kamatne stope vjerojatno ostati ultraniske i do 2023. godine, te je upozorio da bi pandemija COVID-19 mogla imati duži negativni učinak nego što se očekivalo. Kuroda je istaknuo da bez obzira da li je u pitanju fiskalna 2021. ili 2022. godina, smatra da se ekonomija nalazi daleko od momenta gdje bi se mogao očekivati rast kamatnih stopa.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Uslužni sektor (M/M)	TRAVANJ	-7,7%	-6,0%
2.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY)	SVIBANJ	-1.030,0	-833,4
3.	Izvoz (G/G)	SVIBANJ	-26,1%	-28,3%
4.	Uvoz (G/G)	SVIBANJ	-20,4%	-26,2%
5.	Inflacija (G/G)	SVIBANJ	0,2%	0,1%
				0,1%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad s razine od 120,89 na razinu od 119,46. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad s razine od 107,38 na razinu od 106,87.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 36,26 USD (32,21 EUR).

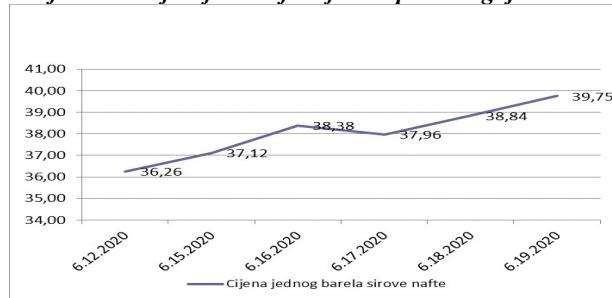
Cijena nafte je tijekom proteklog tjedna imala tendenciju rasta. Početkom tjedna cijena je povećana nakon što su objavljeni podaci da je proizvodnja nafte u sedam glavnih proizvodnih pogona u SAD, koji proizvode naftu iz škriljca, smanjena za 93.000 barela dnevno, što je dalo poticaj rastu cijene ovog energenta na zatvaranju tržišta. Narednog dana cijena nafte je nastavila da bilježi rast, te je tijekom trgovanja dostizala i razinu preko 40 USD po barelu nakon što je IAE objavila da očekuje da će tijekom naredne godine doći do snažnog rasta tražnje za naftom, koji će slijediti značajan pad tražnje u ovoj godini.

U srijedu su pojačani strahovi zbog ponovnog širenja COVID-19. Ipak, cijena je imala određenu podšku, jer su objavljene informacije da su zalihe nafte u SAD smanjene, kao i da je proizvodnja značajno smanjena.

Irak je priopćio da će u potpunosti implementirati odluke o smanjenju obujma proizvodnje u ovom mjesecu te su se usuglasili oko detalja kompenzacije propuštenog smanjenja koje je trebalo da se provede u svibnju. Sporazum koji je započet početkom lipnja je finaliziran u četvrtak putem ministarske video konferencije. Ovim je pojačana kredibilnost ponude OPEC+ i moglo bi utjecati na smanjenu ponudu nafte na tržištu.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 39,75 USD (35,56 EUR). Na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 9,62%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

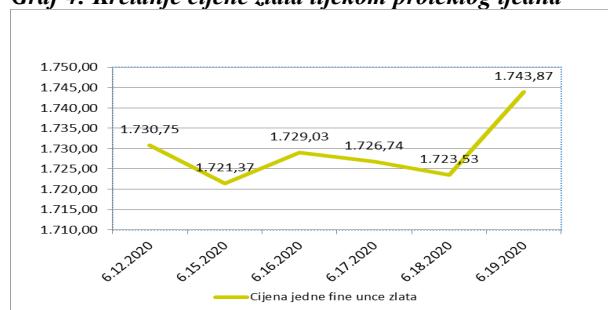
Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.730,75 USD (1.537,62 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata je smanjena, usprkos deprecijaciji USD i rasprodaji dionica na globalnoj razini, što je posljedica straha zbog širenja COVID-19. Pojedini tržišni analitičari smatraju da pad cijene zlata u ovom slučaju signalizira neizvjesnost i nelagodu investitora vezano za donošenje investicijskih odluka. Međutim, jačanje geopolitičkih tenzija između Kine i Indije, koje su prvi put u posljednje četiri decenije eskalirale u smrtonosne sukobe duž sporne granice kod Himalaja, a što je protumačeno kao signal oštrog pogoršanja odnosa između dva regionalna giganta, potakle su rast cijene ovog plemenitog metala.

Tijekom trgovanja u četvrtak, cijena zlata je bilježila pad s obzirom na to da su investitori procjenjivali vrijednost dolara u odnosu na oporavak ekonomije SAD, ali i zbog isčekivanja dodatnih komentara Feda. Značajniji rast cijene zlata od preko 20 dolara po jednoj finoj unci zabilježen je u petak, kada je dostignuta najveća razina zabilježena od 20. svibnja, nakon što je rast broja zaraženih koronavirusom povećao ulaganja u sigurnije investicije, uključujući i zlato. Zlato je proteklih mjeseci imalo koristi od mjera monetarnih stimulansa uvedenih s ciljem umanjenja utjecaja pandemije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.743,87 USD (1.560,09 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.